

Nové ukazatele výkonnosti knihoven od roku 2022

Eva Semrádová

S platností od roku 2022 je plánována aktualizace povinných statistických ukazatelů a jejich definic. Evidence činnosti jsou jednotné pro všechny velikosti knihoven zřizovaných městy a obcemi, proto se s novinkami setkáme všichni. Budou to změny většího rozsahu, protože výkaz o veřejné knihovně a deník veřejné knihovny platí s drobnými úpravami již více než deset let, a tak je potřeba i do těchto dokladů promítnout posun v činnosti knihoven, využívání elektronických služeb, příklon ke komunitním službám apod.

Výkonnost knihovny měříme v první řadě podle návštěvnosti. V návaznosti na nové typy akcí pro volný čas a v souvislosti s nabídkou online akcí se rozšiřuje pojem „**návštěvník knihovny**“. Bude obsahovat všechny uživatele služeb, akcí i prostor knihovny, kteří přijdou do budovy knihovny, i ty, kteří se připojí k některé elektronické službě nebo programu ve virtuálním prostoru. V definicích akcí knihoven se setkáme s členěním na:

- **kulturní akce** (např. besedy se spisovateli, autorská čtení, divadelní představení, koncerty, podcasty s kulturní tematikou, výstavy a virtuální výstavy),
- **vzdělávací akce** (akce s aktivní účastí návštěvníků, jako jsou např. školení a webináře, jazykové kurzy, knihovnicko-informační lekce, workshopy, univerzity třetího věku, komentované prohlídky),
- **komunitní aktivity** (např. hraní stolních her, komunitní dílny, setkání klubů a spolků),
- **volnočasové akce** (např. cestovatelské besedy, Muzejní noc, pohybové a relaxační aktivity).

Druhou oblastí, kde můžeme očekávat změny, je výkaz prostor knihovny. Knihovny přidávají k základním službám nová témata a rozšiřují svoji působnost v místě, což se projevuje i v prostorách a vybavení. Zřizují se komunitní dílny, knihovny spravují prostory informačního centra, stále více se využívá exteriérů v blízkosti knihovny, které se upravují na **venkovní čítárny**.

Mezi statistické ukazatele se dostávají i další parametry, které umožňují porovnání s doporučenými standardy, zejména se standardem pro dobrou knihovnu. Úplnou novinkou ve výkazu knihovny bude sledování **odborného vzdělávání zaměstnanců knihoven**, které by mělo odpovědět na otázku, jak velká část odborných zaměstnanců splňuje doporučený standard 48 hodin odborného vzdělávání ročně (u neprofesionálních knihoven 8 hodin vzdělávání ročně). Povinnou částí statistických hlášení se stanou přehledy o provedených **měřeních spokojenosti uživatelů**, které by měla knihovna uspořádat každých pět let (a týká se to i neprofesionálních knihoven).

Knihovníci se s novinkami seznámí prostřednictvím souboru definic v deníku veřejné knihovny, úpravy najdou ve formulářích deníku i statistického výkazu, informace jim doplní jejich metodici. Dokumenty pro rok 2022 nebyly v době přípravy tohoto článku zveřejněny, proto uvádíme jen základní směry, kde se aktualizace projeví, a k tématu se zřejmě ještě vrátíme v jarním čísle našeho zpravodaje opět v rubrice Trocha odbornosti.

Kontakt na autorku: eva.semradova@svkhk.cz